

Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége
„Kié a döntés?” - A fogyatékos emberek törvény előtti egyenlőségért c. szakmai műhely
2020. október 27.

**Beszámoló a „Támogatott döntéshozatallal kapcsolatos szabályozás és tapasztalatok”
kérdéseivel foglalkozó munkacsoportülésről**

Témavezető: Gyene Piroska, elnök, ÉFOÉSZ

Moderátor: dr. Faragó Melinda jogász, MEOSZ

Résztvevők:

Kisari Károly	Rejtett Kincsek Alapítvány
dr. Juhász Péter	Semmelweis Egyetem Szociális Vezetőképző Tudásközpont
Petri Gábor	munkatárs, MEOSZ
Nagy Bendegúz Lóránd	alelnök, MEOSZ
dr. Horváth Etelka	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Szabó Judot Ágnes	munkatárs, MEOSZ
Bódis Alexandra	érintett szülő

A munkacsoport témavezetője *Gyene Piroska*, az ÉFOÉSZ elnöke volt, aki röviden bemutatta a támogatott döntéshozatal témakörét. Felvezetőjében kitért a támogatott döntéshozatal törvényi szabályozását közvetlenül megelőző időszak eseményeire, a folyamatra, amely végül ahhoz vezetett, hogy Magyarországon is elérhetővé vált ez a jogintézmény. A támogatott döntéshozatal hatékony működését álláspontja szerint nagyban akadályozza a gyámhatóságok szemléletváltásának hiánya, az a tény, hogy a korábbi – a gondnokság intézményéhez kapcsolódó – beidegződésektől nem tudnak elvonatkoztatni. Ehhez kapcsolódóan megjegyezte, hogy a gondnoksági rendszer sajnálatos módon nem a törvény betűjének és szellemének megfelelően működik. Hangsúlyozta, hogy a döntéshozatalban érintettek közül nem mindenki tud azonosulni a támogatott döntéshozatal létjogosultságával, illetve fontosságával, ezért nagyon alapvetőnek tartja a hivatásos támogatók (gondnokok), bírók, szociális szakemberek, hozzátartozók támogatott döntéshozatallal összefüggő képzését. Álláspontja szerint alapvető, hogy a képzéseket olyan szakemberek tartsák, akik maguk teljes mértékben tisztában vannak a támogatott döntéshozatal egyes kérdéseivel, és e tudásukat megfelelő szinten képesek is átadni. Elmondta, hogy az ÉFOÉSZ bírák, gyámhatósági munkatársaknak és érintett családoknak nyújtott, illetve nyújt képzést. A támogatott döntéshozatallal összefüggésben megemlítette a választójog, illetve az abból való kizárás témakörét is.

Nagy Bendegúz Lóránd a MEOSZ alelnöke ismertette azt az emberi méltóságot sértő gyakorlatot, hogy a kerekesszékes mozgáskorlátozott emberekről közügyintézéseik során gyakran azt feltételezik, hogy más fogyatékosági csoportba is tartoznak: értelmi fogyatékosok, hallássérültek, és e nem létező fogyatékoságuk szerint kommunikálnak velük. Álláspontja szerint elvárható lenne a hatóságok és egyéb állami szervek képviselői részéről az egyes fogyatékosági csoportok közötti különbségtétel képessége. Kiemelte továbbá, hogy rendszerszintű probléma a megfelelő akadálymentesítés hiánya, amely a fogyatékosággal élő emberek önálló életvitelének, törvény előtti egyenlőségének gátja.

dr. Horváth Etelka (SZGYF gyermekjogi referens) gyerekjogokkal foglalkozó szakemberként alapvető kérdésnek látja a támogatott döntéshozatallal kapcsolatban, hogy az érintett számára

legjobb döntés elérése-e a cél, mint a gyerekjogok területén, vagy pedig az egyén döntési autonómiájának minél teljesebb érvényesülése és tiszteletben tartása. Álláspontja szerint ez bírónak komoly dilemmát okoz.

Juhász Péter (EMMI Fogyatékosági Főosztály vezetője) elmondta, hogy értékkonfliktust lát a bírók, a szociális szakemberek, a szülők felfogása és a CRPD által közvetített értékek között. Álláspontja szerint azonban nem lehet teljesen szembeállítani a protektív és az emberi jogi szemléletet, fontos, hogy azon túl is legyen a szakmának mondanivalója, hogy a protektív szemlélet meghaladott. Ennek érdekében elengedhetetlennek tartja gyakorlati oldalról kimunkálni a konfliktust kezelését, feloldását lehetővé tevő megoldásokat.

Budapest, 2020. október 27.

Faragó Melinda